

ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΑ: ΝΕΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Tassos Symeonides
(RIEAS Academic Advisor based in Seattle, USA)

Copyright: Research Institute for European and American Studies (www.rieas.gr)
Publication date: 31 May 2015

Η οικονομική καταστροφή που έχει προκαλέσει η κρίση χρέους στην Ελλάδα έχει επίσης ελαττώσει δραστικά την εθνική της κυριαρχία. Η, έστω και μερική, ελευθερία κινήσεων εκ μέρους της κυβέρνησεως της έχει σχεδόν απολεσθεί. Αυτά βεβαίως δεν επιτρέπουν την εγκατάλειψη της επιφυλακής για ό,τι συμβαίνει ιδίως στην άμεσο «γειτονιά» μας. Τα Βαλκάνια, δυστυχώς, αποτελούν το στρατηγικό κατά ξηρά βάθος του εθνικού χώρου. Το βάθος αυτό όμως περικλείει ιδιαίτερους κινδύνους, όπως κατέδειξε ο πρόσφατος σπασμός βίας στην «Μακεδονία» των Σκοπίων, με τους αλβανούς ατάκτους του Κοσσυφοπεδίου να επιστρέφουν για δεύτερο ένοπλο γύρο με την σλαβική πλειοψηφία. Αν προσθέσουμε εδώ και τους επίσης προσφάτους λεονταρισμούς του αλβανού πρωθυπουργού Ράμα, η εικόνα αναπτύσσει ανησυχητικά χρώματα.

Ήδη από την εποχή Σημίτη, οι εθνικές και διπλωματικές θέσεις της Ελλάδος, όπως και η αμυντική της ισχύς, δέχτηκαν σοβαρά πλήγματα. Τα Βαλκάνια μάλιστα απετέλεσαν περιοχή με μεγάλα προβλήματα για την ελληνική διπλωματία. Κανένα σχεδόν από τα προβλήματα αυτά δεν έχει λυθεί ή, τουλάχιστον, μπει σε τροχιά θετική για τα εθνικά συμφέροντα. Τουναντίον, εξ αιτίας της διαλύσεως της Γιουγκοσλαβίας με πρωτοβουλία Γερμανίας και του ευρώ-νατοϊκού συνασπισμού, η θέση της Ελλάδος αποδυναμώθηκε και η έκθεση της στην όλο και μεγεθυνόμενη τουρκική απειλή έχει πάρει πλέον επικίνδυνες διαστάσεις.

Η σημερινή πολιτική κατάσταση δεν δίνει πολλές ελπίδες. Η κατά γενική ομολογία ερασιτεχνική απόδοση της κυβέρνησεως του κυρίου Τσίπρα συντηρεί ένα γενικό κλίμα ιδιαίτερης ανασφάλειας που εντείνεται από την δραματική επιμήκυνση των ευρωπαϊκών εκβιασμών στο θέμα του χρέους. Παρ' όλες μάλιστα τις εντεινόμενες προειδοποιήσεις προς τις Βρυξέλλες και το Βερολίνο ιδιαιτέρως εκ μέρους των ΗΠΑ ότι μια ελληνική κατάρρευση θα δημιουργήσει παγκόσμιο αναταραχή, καμιά απολύτως πρόοδος δεν σημειώνεται στην (εντελώς μεσοπρόθεσμη) επίλυση του ελληνικού προβλήματος.

Υπ' αυτές τις συνθήκες είναι μάλλον αισιόδοξο να περιμένουμε ρηξικέλευθες πρωτοβουλίες εκ μέρους του κυρίου Τσίπρα στα Βαλκάνια. Κάτι, όμως, που πρέπει να υπογραμμισθεί είναι το ό,τι με ή χωρίς ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία, η Ελλάς αντιμετωπίζει την άμεσο ανάγκη αναπροσδιορισμού της βαλκανικής διαστάσεως με βάση πρόσφατες εξελίξεις και με κύριο σημείο αναφοράς την ανάπτυξη του νέου Ψυχρού Πολέμου.

Οι αλβανικές προκλήσεις περιγραφούν ακριβώς τους κινδύνους που αναπτύσσονται και πάλι με επίκεντρο το «ανεξάρτητο» Κοσσυφοπέδιο που η Ρωσία, αλλά και η αποδεκατισμένη Σερβία, βλέπουν ως καταφανές εφιαλτήριο της αμερικανικής προβολής δυνάμεων. Η δυσφορία της Ουάσιγκτον για τις ενεργειακές κινήσεις Τσίπρα-Μόσχας διατυπώθηκε σε σχεδόν σύζευξη με τις αιματηρές επιθέσεις των κοσοβάρων εντός της «Μακεδονίας» -- δίνοντας έτσι έναυσμα για θεωρίες συνωμοσίας με στόχο την αποκοπή ενεργειακών οδών μεταφοράς που μπορούν να ωφελήσουν την Μόσχα. Εκτός αυτών, η μεταβολή της Ελλάδος σε ανοιχτό έδαφος για τα στίφη των παρανόμων από Ασία και Αφρική, με την αμέριστη ανοχή και υποστήριξη της Τουρκίας, παραμένει χωρίς ικανοποιητική ελληνική απάντηση.

Τι πρέπει να γίνει λοιπόν;

Πρώτον, η ανάπτυξη μιας νέας στρατηγικής στα Βαλκάνια με αυστηρό επίκεντρο την εθνική ασφάλεια και όχι αναγκαστικά τις ευρωπαϊκές «προκλήσεις» πρέπει να αντικαταστήσει αμέσως τις «πολιτικές καλής γειτονίας» που μένουν στο ψυγείο και συντηρούνται αποκλειστικώς από τις ωθήσεις των «φίλων και συμμάχων» μας εκτός Βαλκανίων.

Και, δεύτερον, εν όψει μιας πιθανής εξόδου της Ελλάδος από την ευρωζώνη, οι πιθανότητες εκδηλώσεως **αμέσων απειλών από γειτονικές περιοχές μεταβάλλεται στην υπ αριθμόν Ένα προτεραιότητα της όποιας ελληνικής κυβερνήσεως βρεθεί στην εξουσία.**

Η δεύτερη αυτή περίπτωση δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ελαφρά: η Ευρώπη βρίσκεται σε ανοικτή διαμάχη με τον ΣΥΡΙΖΑ, το οποίον θεωρεί «Δούρειο Ίππο» και προσπαθεί πια να τον ανατρέψει με τον στραγγαλισμό χρέους. Ιστορικώς, αυτή είναι και η πρώτη προμελετημένη απόπειρα της «δημοκρατικής» Ευρώπης να επέμβει στα εσωτερικά χώρας μέλους με τον συγκεκριμένο σκοπό της «αλλαγής καθεστώτος» (regime change). Το τι μπορεί να επακολουθήσει μιας τέτοιας ενέργειας, όταν το κράτος-μέλος αφεθεί βορά της αγέλης, ας το αφήσουμε για άλλη ώρα.

Το ερώτημα του αν ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να ανταποκριθεί στις ανωτέρω αυτές κρίσιμες ανάγκες αποφάσεων απαντάται μάλλον αρνητικά, δεδομένων των ιδεολογικών του κατευθύνσεων και της εσωτερικής του κομματικής διαπάλης.

Έτσι απομένει μόνον η αναμονή για το αύριο -- κάτι που είναι ακριβώς το αντίθετο του επί του παρόντος ζητούμενου.